

Akhlāq-i zīstī

i.e., Bioethics Journal

2023; 13(38): e48

The Bioethics and Health
Law InstituteMedical Ethics and Law
Research CenterInternational Association
of Islamic Bioethics

Ethnomethodological Analysis of Moral Themes in the Life-world of Pop Music: A Critical Study of the Concert

Iman Erfanmanesh¹

1. Department of Culture & Civilization, Faculty of Culture & Communications, Imam Sadiq University, Tehran, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: Pop music fans form a group that creates common norms and beliefs according to conversational and common sense. As a result, social structures and order are created temporarily. In the life-world of activists who gather around pop music and concert, ethics and its themes are also affected by the same order and arrangement.

Methods: This article pays attention to Howard Becker's paradigm and using ethnomethodology (in theoretical and methodological aspects), has critically studied the moral themes of pop music. Based on purposeful and theoretical sampling, 85 lyrics of 34 famous pop singers within 2021-23 have been analyzed. The data analysis method is inductive thematic analysis.

Ethical Considerations: Aspects related to interests and benefits have been observed. The data are authentic, reliable, trustworthy and non-sensitive.

Results: The overarching theme is romantic relationships. Also, 9 organizing themes include virtues, vices, preparations, level and intensity, requirements, effects and results, threats and dangers, expectations and aspirations and ideals. The basic themes under each of the nine themes form sub-themes.

Conclusion: In the results and interpretation, attention has been paid to the following topics: folk culture, worldview structures, types and levels of ethics, idealization of lifestyle, real-fantasy ethics, simulation, pseudo-charismatic personality of the singer, satisfaction of feelings, monopoly of pop genre and themes, epicurean logic, taste making, market logic, economy of culture and art, art agents and network.

Keywords: Ethnomethodology; Ethics; Pop Music; Concert; Life-World; Thematic Analysis

Corresponding Author: Iman Erfanmanesh; **Email:** i.erfan@isu.ac.ir

Received: November 30, 2023; **Accepted:** December 20, 2023; **Published Online:** March 16, 2024

Please cite this article as:

Erfanmanesh I. Ethnomethodological Analysis of Moral Themes in the Life-world of Pop Music: A Critical Study of the Concert. *Akhlāq-i zīstī, i.e., Bioethics Journal*. 2023; 13(38): e48.

تحلیل روش‌شناسی مردم‌نگارانه مضامین اخلاقی در زیست‌جهان موسیقی پاپ:

مطالعه انتقادی کنسرت

ایمان عرفان‌منش ^{id}

۱. گروه فرهنگ و تمدن، دانشکده معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: هواداران موسیقی پاپ جماعتی را تشکیل می‌دهند که بر طبق عقل عرفی و محاوره‌ای، هنجارها و باورهای مشترک را می‌سازند، در نتیجه، سازه‌ها و نظامی اجتماعی موقتاً ایجاد می‌شود. در زیست‌جهان کنشگرانی که پیرامون موسیقی پاپ و کنسرت جمع می‌شوند، اخلاق و مضامین آن نیز متأثر از همان نظم و سامان است.

روش: این مقاله به پارادایم هوارد بکر توجه کرده و با استفاده از روش‌شناسی مردم‌نگارانه (در ابعاد نظری و روشی)، به مطالعه انتقادی مضامین اخلاقی موسیقی پاپ پرداخته است. بر اساس نمونه‌گیری هدفمند و نظری، ۸۵ متن ترانه از ۳۴ خواننده مشهور پاپ بین سال‌های ۲۰۰۲-۱۴۰۰ بررسی شده است. روش تحلیل داده‌ها تحلیل مضمون استقرایی است.

ملاحظات اخلاقی: جوانب مربوط به علایق و منافع رعایت شده است. داده‌ها اصیل، معتبر، امانت‌دارانه و فاقد حساسیت‌برانگیز هستند.

یافته‌ها: مضمون فراگیر عبارت است از روابط عاشقانه. همچنین ۹ مضمون سازمان‌دهنده شامل فضایل، رذایل، زمینه‌ها، سطح و شدت، الزامات، تأثیرات و نتایج، تهدیدات و مخاطرات، انتظارات و آرزوها و آرمان‌ها هستند. مضامین پایه ذیل هر کدام از مضامین نه‌گانه خرده‌مضامین را شکل می‌دهند.

نتیجه‌گیری: در نتایج و تفسیر، به موضوعات زیر توجه شده است: فرهنگ عامیانه، سازه‌های جهان‌بینی، انواع و سطوح اخلاق، ایدئال‌سازی سبک زندگی، اخلاق رئال - فانتزی، همزادپنداری، شخصیت شبه‌کاریماتیک خواننده، ارضای احساسات، انحصارگونه و مضامین پاپ، منطق اپیکوری، ذائقه‌سازی، منطق بازار، اقتصاد فرهنگ و هنر، شبکه و عوامل هنر.

واژگان کلیدی: روش‌شناسی مردم‌نگارانه؛ اخلاق؛ موسیقی پاپ؛ کنسرت؛ زیست‌جهان؛ تحلیل مضمون

نویسنده مسئول: ایمان عرفان‌منش؛ پست الکترونیک: i.erfan@isu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۰۹؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۲۹؛ تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۲/۲۶

خواهشمند است این مقاله به روش زیر مورد استناد قرار گیرد:

Erfanmanesh I. Ethnomethodological Analysis of Moral Themes in the Life-world of Pop Music: A Critical Study of the Concert. *Akhlaq-i zisti, i.e., Bioethics Journal*. 2023; 13(38): e48.

مقدمه

۱. بیان مسأله: نگرش جامعه‌شناسی به موسیقی را می‌توان ذیل جامعه‌شناسی معرفت قرار داد که از این منظر، محتوای موسیقی تحت تعین امور اجتماعی قرار می‌گیرد. در عین حال، موسیقی می‌تواند ذهن، روحیات، خلیات و اخلاق کنشگران را متأثر سازد. در میان گونه‌های موسیقی، پاپ شیوع و تبلور بیشتری در زیست فرهنگی مردم دارد (مثلاً در کنسرت‌ها) و بخشی از سازمان‌دهی رسمی موسیقی در کشور نیز عمدتاً متناظر با همین گونه موسیقی است (مانند «دفتر شعر، موسیقی و سرود» صدا و سیما یا «دفتر امور موسیقی» معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی). چنانچه اشعار موسیقی پاپ را به منزله نوعی محاوره غیر مستقیم تلقی کنیم، این محتوا در میان کنشگران سبب ساختارزایی در ابعادی همچون نگرش به اخلاق، آداب، ترجیحات و نظایر آن خواهد بود. از طرف دیگر، موسیقی پاپ «اجتماع‌ساز» است و افراد گوناگون را پیرامون وجه اشتراکی جمع می‌کند.

در یک نگاه کلی، جامعه‌شناسی هنر سه پارادایم مسط دارد: مولنی (Moulin)، بوردیوی (Bourdieu) و بکری (Becker). در پارادایم جهان‌های هنر بکر، جهان هنر شبکه‌ای است از همه کسانی که فعالیت‌هایشان به دلیل شناخت مشترکی که از ابزارهای قراردادی کار دارند، با هم هماهنگ است و در تولید آثاری که به جهان هنر آوازه و شهرت می‌بخشند، سهیم هستند (۱). شیوه‌های معنایابی آثار می‌توانند به فراخور فرم بیان هنری مورد نظر تغییر کنند. از نظر نلسون گودمن (Nelson Goodman)، میان آثار هنری مبتنی بر نظام الوگرافیک (مربوط به آثار اصیل مادی و با فاقد انتشار زیاد) و نظام اتوگرافیک (مربوط به آثار ایدئال و با انتشار نامحدود) تمایز وجود دارد که موسیقی به نظام دوم مربوط می‌شود. از این منظر، شیوه معنایابی آثار موسیقایی می‌تواند در میان انبوهی از مخاطبان صورت پذیرد (۱). این مخاطبان ممکن است مخاطبان مشارکت‌کننده و فعال در کنسرت یا مخاطبان شنونده و غیر فعال باشند. اساساً پژوهش درباره پدیده کنسرت به لحاظ اجتماعی و فرهنگی حائز اهمیت است. جماعتی که

در این محل گرد هم می‌آیند، به همخوانی و تکرار آن چیزی می‌پردازند که با آن به لحاظ ذهنی و روانی احساس تعلق خاطر دارند. بنابراین موسیقی حول خواننده می‌تواند به ساخت هویت فرهنگی و اخلاقی اعضا منتج شود.

در رویکرد روش‌شناسی مردم‌نگارانه، عزیمت از مفاهیم کنشگر و افراد به «اعضا» نشان‌دهنده مشترکاً ساخته‌شدن تکه‌های نظم در دنیای اجتماعی است. اخلاق نیز در محاورات ساخته و پرداخته می‌شود و مبنا و اعتبار بیرونی ندارد. این ویژگی نشان‌دهنده سازوکار عقل عرفی و توافقی است. بر این اساس، موسیقی پاپ جلوه‌گاه مضامینی اخلاقی است که مردم در زندگی روزمره خود آن‌ها را به کار گرفته و ساخته‌اند (یا ناخواسته در فرایند شکل‌گیری آن دخیل بوده‌اند). منشأ این اخلاقیات ممکن است تعاملات رو در رو باشد یا تعاملات وسیع در بستر فضای مجازی که به دنیای بیرون سر ریز می‌کند. ویژگی منحصر به فرد موسیقی پاپ، خصلت بازتولیدشوندگی آن و کمک به متراکم‌تر کردن نظم‌های مورد نظر مردم است.

به طور کلی، یکی از تفاوت‌های جدی میان رویکردهای اصیل (دینی) و سنتی (سایر مکاتب کلاسیک) با رویکردهای متعارف و عرفی (در جهان اجتماعی مدرن) در مطالعه امر اخلاقی و اخلاقیات، جایگاه اعتبار و معیار قضاوت است. روش‌شناسی مردم‌نگارانه نشان می‌دهد که چگونه خود اعضا تبدیل به مرجع و مصدر اخلاقیات هستند و ارزشگذاری نیز بر اساس مراجعه به عقل عرفی (مذاکره توافقی) و ابزاری انجام می‌شود، در حالی که اخلاق مورد نظر رویکردهای اصیل و سنتی اعتبار و منشأ ارزشگذاری را از مستندات متقن و متصل به عقل متافیزیکی (یا شهودی و قدسی) می‌گیرند.

سنتاً، اخلاق ذیل حکمت عملی تعریف و دسته‌بندی می‌شود و ناظر به «بایدها» و «شاید‌ها و نشاید‌ها»ی نوعی و کلی (نه فردی و نسبی) است. با توجه به اراده انسان، اخلاق با جملات انشائییه سروکار دارد (۲). از نظر شهید مطهری، آنچه مربوط به اخلاق است صرفاً چگونه باید زیست را شامل نمی‌شود، بلکه شامل این نیز هست که برای اینکه با ارزش، مقدس و متعالی زیست کرده باشیم، چگونه باید زندگی کنیم (۲). در اسلام،

اخلاق سومین ضلع در کنار اضلاع اصول و فروع از برنامه‌ها و تعلیمات دینی است.

به لحاظ تاریخی، شعر به عنوان یکی از صناعات خمس در فن شعر ارسطو، منطق الهیات شفای ابن سینا و اساس‌الاعتباس خواجه‌نصیر محل توجه بوده است (۳). پیوند میان هنر، زیبایی و امر اخلاقی همواره از زمان یونان باستان به بعد مورد بحث بوده است (۴). در دنیای مدرن، هنر صورتی استحاله‌یافته به خود می‌گیرد (۵). در تمدن ماده - باور، مبنای اخلاق و معیار قضاوت درون آن توأم با مواردی از جمله فایده‌مندی شخصی یا جمعی، منتج‌شدن به التذاد و سود یا عرف‌باوری است. اوج این باورها در میان قرون ۱۷ تا ۱۹ با محوریت اصحاب روشنگری (در غرب) محل نزاع متفکرانی همچون روسو، بن‌تام، میل، هیوم، کانت و... بود. توجه به مصالح عاجله و مادی فرد و فاصله گرفتن از مصالح خالده و روحی فرد از نتایج اخلاقیات اندراج‌یافته در باور مدرن است.

علی‌الاصول، انتظار نمی‌رود که موسیقی پاپ حاوی مضامین عالی اخلاقی باشد، اما اینکه چه سنخ از مضامین عرفاً در قالب اخلاق صورت‌بندی می‌شوند، موضوعی حائز اهمیت و در خور پژوهش است. به لحاظ جامعه‌شناختی، تدریجاً و توافقی دهنیات، کیفیات و ملکات حاکم بر افراد از ساختارها و سازه‌های اجتماعی متأثر می‌شود. فهم محتوای اخلاقی مندرج در موسیقی در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی، هنری و تربیتی ضرورت دارد. همچنین همراهی طیف وسیعی از نوجوانان و جوانان با این موسیقی پاپ اهمیتی مضاعف را ایجاب می‌کند. با توجه به آنچه گفته شد، هدف از پژوهش واکاوی مضامین اخلاقی در زیست فرهنگی موسیقی پاپ است. سؤال اصلی عبارت است از اینکه کدام مضامین و خرده‌مضامین در اشعار موسیقی پاپ در انتشار می‌یابند؟ این اخلاق شامل چه محورهایی است؟

۲. پیشینه پژوهش: قاسمی و میرزایی (۶) به تحلیل جوانان و هنجارهای رسمی و غیر رسمی موسیقی پاپ، بیات (۷) به مطالعه سردگردانی میان معنا و بی‌معنایی در موسیقی عامه‌پسند، میرزایی و همکاران (۸) به بررسی خرده‌فرهنگ

جوانان ایران در محتوای اشعار موسیقی پاپ، نوربخش و مولایی (۹) به بررسی جهان‌محلی‌شدن موسیقی مردم‌پسند با توجه به مضامین دینی در رب ایرانی‌فارسی، آزاده‌فر (۱۰) به سنجش چگونگی تغییر ذائقه و سبک شنیداری عمومی موسیقایی در ایران بر مبنای آلبوم‌های منتشر شده و اجرای کنسرت‌ها و کرمی و اقبالی (۱۱) به بازنمایی عشق در موسیقی پاپ ایرانی پرداخته‌اند. هیچ‌کدام از پژوهش‌ها به طور خاص به مضمون‌یابی و تجلی اخلاق در موسیقی پاپ مبادرت نکرده‌اند. از این رو پیشینه مرتبط با پژوهش در داخل یافت نشد. همچنین با توجه به تأکید پژوهش بر مضامین اخلاقی متناسب با زیست‌بوم فرهنگی مطالعه، اشاره به پژوهش‌های خارجی موضوعیتی ندارد.

۳. مبانی نظری: در میان دهه‌های ۶۰-۱۹۴۰ هوارد گارفینکل و مندلوویتز روش‌شناسی مردم‌نگارانه را در بستر سنت پارسونزی مبتنا کردند. آثار شوتز، هوسرل و هریتج تا حد زیادی الهام‌بخش گارفینکل بودند (۱۲). روش‌شناسی مردم‌نگارانه به معنی روش‌هایی است که مردم به منظور خلق و حفظ مفهومی از نظم و فهم در زندگی روزمره‌شان استفاده می‌کنند (۱۳). در این رویکرد، به جای اینکه بر رویدادهای اجتماعی کلان، نهادها و فرایندها یا مسائل اجتماعی جاری تمرکز وجود داشته باشد، توجه به فعالیت‌های عملی عادی و روزانه معطوف است (۱۴). از نظر برگمن، برخلاف پارسونز که معتقد بود جامعه ارزش‌ها و هنجارها را بر فرد تحمیل می‌کند، گارفینکل بر فرایندهایی تأکید می‌کرد که افراد آن‌ها را خلق می‌کنند و مورد پذیرش قرار می‌دهند (۱۵). او نظریه‌ای می‌خواست که نقش اساسی کنش اجتماعی را در حفظ سامان اجتماعی به رسمیت بشناسد (۱۶). از این رو نظم اجتماعی مشتق از کنشگران اجتماعی است و برداشت‌های عامیانه از واقعیت به موضوعات پژوهش تبدیل می‌شوند. در این رویکرد، «گزارش» چیزی است که اعضا تولید می‌کنند و معنا و فهم یک رویداد اجتماعی را قابل درک و شناسایی می‌کند. به عبارت دیگر، فرایندی است که مردم از رهگذر آن به منظور معنا و معقول کردن جهان روایت‌هایی ارائه می‌دهند (۱۷).

اجتماعی (۲۱)؛ هنجاری، کاربردی و فرااخلاق (۲۲)؛ متافیزیکی (الهیاتی) و طبیعت‌گرا (سکولار) (۲۳)؛ ذهنیت‌گرا و عینیت‌گرا؛ توصیفی و هنجاری؛ تعریف‌گرا، شهودگرا و غیر شناختی؛ امرگرایی، احساس‌گرایی، توصیه‌گرایی و اعتبارات؛ نسبیت‌گرا و مطلق‌گرا (۲۴)؛ عاطفه‌گرا و غیر عاطفه‌گرا (۲۵).

روش

این مقاله با استفاده از روش کیفی، پارادایم تفسیری، استراتژی استقوامی، سنت پژوهشی روش‌شناسی مردم‌نگارانه و تکنیک تحلیل سند (متن اشعار موسیقی پاپ) و شیوه تقلیل داده بر اساس تحلیل مضمون استقرایی به مطالعه و بررسی مسأله پرداخته است. روش‌شناسی مردم‌نگارانه (که هم دربرگیرنده ابعاد نظری و هم روشی است) به دو شیوه در پژوهش‌ها اجرا می‌شود: ۱- شیوه مستقیم در زمان حال که به تحلیل گفتگو و مکالمه می‌پردازد؛ ۲- شیوه غیر مستقیم که به تحلیل سایر اسناد و مدارک مبادرت می‌کند. از نظر فیلد، روش‌شناسی مردم‌نگارانه یکی از مهم‌ترین مکاتب پژوهش کیفی است که با استفاده از جمع‌آوری اسناد و مدارک به تحلیل زیست‌جهان‌ها در عرصه مطالعات فرهنگی می‌پردازد (۲۶). متن و محتوای اشعار پاپ بازتاب‌دهنده مضامینی است که برای جماعتی (به ویژه مخاطبان هوادار مثلاً در کنسرت) جهانی اجتماعی را تکرار و تقلیدپذیر می‌کند. محیط داده‌ها از نوع اجتماعی یا محصولات اجتماعی (یعنی آثار به جای مانده به منظور بازسازی) است. به این منظور، از نمونه‌گیری غیر احتمالی تک‌مرحله‌ای به شیوه هدفمند و نظری استفاده شده است. نمونه‌ها بر اساس قضاوت علمی و استدلال نظری پژوهشگر با بررسی موارد متعدد به طور متوالی (با توجه به پیوستگی فرایند جمع‌آوری، کدگذاری و تحلیل) انتخاب شده‌اند. در این راستا، به معیار مرتبط‌بودن (نه نمایابودن) توجه شده است. متن اشعار از میان موسیقی‌های سه سال اخیر (۱۴۰۰ تاکنون) و خوانندگان مشهور بررسی شده‌اند که در جدول زیر مشخصات آمده است.

ماهیت بازاندیشانه فعالیت‌های اجتماعی که شامل محاوره‌ها و کنش‌ها می‌شود، در اشکال کوتاه یا اعمال توضیحی که اعضا استفاده می‌کنند، مشخص می‌شود. این بخش «کلمات یا ژست‌ها» را دربر می‌گیرد. بر این اساس، «نمودهای تعبیری» عباراتی هستند که معنی و مفهوم آن از موقعیتی گرفته می‌شود که آن اصطلاح در آن استفاده شود (۱۵). به باور پولنر و امرسون، بر طبق اصول روش‌شناسی مردم‌نگارانه، واقعیت‌ها باید بر اساس معیارهای خاص خود مطالعه شوند، نه بر اساس معیارهای بیرونی اعتبار (۱۵). از این رو بر بررسی‌های تجربی محیط‌ها و زمینه‌های عینی تمرکز دارد، یعنی سامان اجتماعی در محیط‌های خاص به صورت دستاورد کنشگران پدیدار می‌شود (۱۶). همچنین تأکید بر نقش «زبان» در پی بسط روش‌شناسی مردم‌نگارانه از سوی هاروی ساکس صورت گرفت. در گفتار یک رشته مفروضات درباره رفتار، انگیزش، ارزش‌های اخلاقی و... حمل می‌شود (۱۶).

اگر اتصال و پیوند اخلاق با سطح رفتار را در نظر بگیریم، شناخت انواع سطوح رفتار موضوعیت می‌یابد. از نظر علامه محمدتقی جعفری، رفتار عبارت است از هر نمود، عمل و موضع‌گیری که از انسان در زندگی مادی و معنوی بروز می‌کند و مشتمل بر همه انواع گفتار، کردار، نمودهای عقلانی، عاطفی، انعکاسی، اضطراری و... است. رفتار بر حسب کشش زمانی به سه قسم عمده تقسیم می‌شود: ۱- رفتار سریع‌الزوال (مانند خجلت)؛ ۲- رفتار موقت (مانند بعضی شادی‌ها، اندوه‌ها، رضایت‌ها و کراهت‌ها)؛ ۳- رفتار پایدار (مانند رفتارهای مستند به منش‌های مستحکم که شخصیت را توجیه می‌کند). همچنین رفتارها با نظر به اراده نه قسم هستند: انعکاسی یا بازتابی محض، عادی، اضطراری، اجباری، اکراهی، اختیاری معمولی، اختیاری عالی، تقلیدی، ابداعی (۱۸). در نسبت میان فرهنگ، جامعه و اخلاق، علامه جعفری در تقسیم‌بندی میان فرهنگ پیشرو و پیرو به معیار تمایزبخش وجدان اخلاقی نیز اشاره کرده است (۱۹).

در مجموع، نظریه‌های مختلفی درباره تقسیم‌بندی اخلاق ذکر شده‌اند که به عنوان مثال، می‌توان به انواع زیر اشاره کرد: وظیفه‌گرا، غایت‌گرا (نتیجه‌گرا) و فضیلت‌محور (۲۰)؛ فردی و

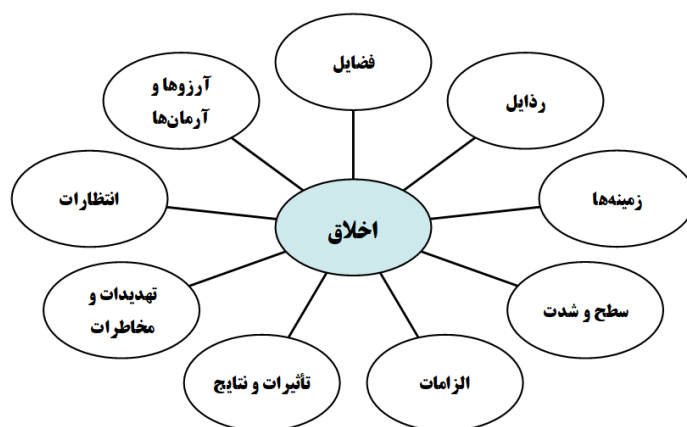
جدول ۱: جزئیات نمونه‌های پژوهش

نام ترانه‌ها	تعداد ترانه بررسی شده	خواننده پاپ
گل / خوش می‌گذره / تاج سر	۳	محمد علی‌زاده
شب‌نشین / رفاقت / سوگلی	۳	پازل بند
جات وسط قلبمه / عشق منه / دلبر / منو دریاب / سلفی / دورت بگردم	۶	یوسف زمانی
دلبر / زیبای ناز / خوابتو دیدم / هوای عشق	۵	علی منتظری
نه نمیارم / پا قدم	۲	علی‌رضا طلبی‌چی
بارون / سگ‌بند	۲	بهنام بانی
زیبا جان / مثل کوه / شب دریا	۳	علی لهراسی
تو نباشی / می‌زنه باد / لالایی عشق / آهو	۴	میثم ابراهیمی
مگه داریم / ساقی / نگم برات	۳	سامان جلیلی
عطر بهار / آرام آرام / صد سال نوری	۳	آرون افشار
شرح شیرین / عاشقتم که	۲	بابک جهانبخش
خوش به حال خودم / مسافرت	۲	ماکان بند
تو مرامم نیست / جون	۲	مسیح و آرش
عشق شیرین / دیونه‌خونه / دلبرانه	۳	محسن ابراهیم‌زاده
با توام / الماس / همسفر	۳	ناصر زینلی
بارون / جای تو خالی / شاه شاهانی	۳	رضا ملک‌زاده
بمونی برام / عشق تویی / دو نفری	۳	رضا صادقی
جاذبه	۱	مهدی جهانی
صدام کن	۱	رضا بهرام
منحصر به فرد / چشم‌بندی	۲	سینا درخشنده
زندگی جانم / عاشقم باش	۲	حجت اشرف‌زاده
ذره ذره	۱	اشوان
زندگی / چراغونی / آدم عشق / دستت تو دست منه / فاتح	۵	حمید عسکری
با تو قشنگه	۱	هوروش
نگام کن / میم	۲	حسین توکلی
چه زیبایی	۱	علی زند و کیلی
نفس جان	۱	روزبه نعمت‌اللهی
چشم تو چشم / عکس تو	۲	گرشا رضایی
قلبمی پس	۱	مجید رضوی
بمان / سکوت عاشقانه / بهونه‌گیر	۳	راغب
خوش به حالم / بخند	۲	حمید هیراد (و راغب)
نگی که نگفتم / جواهر	۲	فرزاد فرزین
باورم کن / معرکه / مشتعل / پرسه دو نفره / زلزله	۵	حامد همایون
دست بردار	۱	سینا شعبانخانی
۸۵		کل متن ترانه‌ها

می‌شوند. نقش و رابطه مضامین گوناگون است، مثلاً مشهود یا مکنون، به هم وابسته یا جدا، سلسله‌مراتبی. تحلیل بر اساس حرکت از مضامین پایه به مضامین سازمان‌دهنده و سپس به مضامین فراگیر صورت می‌گیرد (۲۷).

یافته‌ها

در مجموع، پس از بررسی و تحلیل ۹ محور برساننده اخلاق (یعنی مضامین سازمان‌دهنده) در مضامین موسیقی پاپ به شیوه استقرایی و اکتشافی مشخص شد که هر کدام دارای خرده‌مضامین (یعنی مضامین پایه) مربوط به خود هستند.

نمودار ۱: محورهای برساننده «اخلاق» در مضامین فراگیر موسیقی پاپ

شیوه تحلیل داده‌ها تحلیل مضمون است که به دلیل استخراج متن و الگوسازی معنایی، اهداف پارادایم‌های تفسیری و تأویلی را برآورده می‌کند. پژوهشگر به منظور درک معنایی که بر ساخته اجتماع هستند، به بررسی دنیای اجتماعی روزمره می‌پردازد (۲۷). این روش برای دیدن متن، برداشت و درک مناسب از اطلاعات، مشاهده موقعیت یا فرهنگ مناسب است (۲۸). تحلیل مضمون استقرایی جنبه اکتشافی بیشتری دارد. اطلاعات بر اساس موضوع الگویابی و سپس در دسته‌های معنادار طبقه‌بندی، خلاصه و تحلیل می‌شوند. مضمون یک اصل تکرارشونده در درون مقوله‌ها یا گسست میان مقوله‌هاست که رشته‌ای از معانی برجسته و واحدهای معنایی فشرده تحلیل

الزامات شامل تعهدات و هنجارهایی است که افراد در یک رابطه اخلاق‌مدار به آن‌ها پایبند هستند و این موارد به مثابه هسته سخت برای اخلاق عمل می‌کنند.

تأثیرات و نتایج در سطح پیامدی اخلاق قرار دارند و نشان‌دهنده تغییراتی است که افراد پس از درگیر شدن در رابطه‌ای اخلاقی پیدا می‌کنند.

تهدیدات و مخاطرات به مجموعه عوامل درونی یا بیرونی اطلاق می‌شود که احتمال می‌رود امنیت و رابطه اخلاقی را دچار سوءتأثیر گردانند.

فضایل شامل مجموعه خصلت‌های نیکوی اخلاقی است که به افراد منتسب است یا انتظار می‌رود که از آن‌ها برخوردار باشند. رذایل شامل مجموعه خصلت‌های زشت و ناپسندی است که به افراد منتسب است یا انتظار می‌رود که از آن‌ها مبراً و دور باشند.

زمینه‌ها به معنای حالات، مقدمات یا شرایطی است که افراد برای داشتن رابطه‌ای اخلاق‌مدار آن‌ها را به لحاظ جسمی، ادراکی، روانی و روحی تجربه کرده‌اند.

سطح و شدت در رابطه اخلاقی به معنای درجه و میزان درگیر شدن افراد به لحاظ جسمی، ادراکی، روانی و روحی در آن رابطه است.

یافته‌ها ارائه می‌شوند. این مضامین کلیدی برآمده از تقطیع، کدگذاری، تقلیل و فشرده‌سازی داده‌هاست. در مضمون‌یابی به روابط عام و خاص، همگرایی‌ها و واگرایی، همگنی و ناهمگنی، توالی‌ها، تداخل‌ها، تأکیدها و مقولات مافوق توجه شده است. شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده فضایل در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین شامل خصلت‌های ظاهری، احساسی و عاطفی است (تصویر ۱).

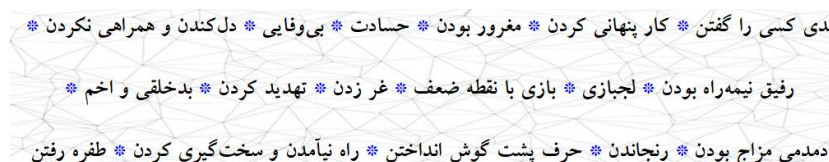
انتظارات مشتمل بر عواملی است که رعایت آن‌ها از سوی افراد در روابط اخلاقی مورد خواست و تصور ایشان است. این مضمون برای آینده روابط اخلاقی پایدار نقشی حیاتی دارد. آرزوها و آرمان‌ها به معنای تمنیات یا خیالاتی است که افراد در روابط اخلاقی آن را ابراز کرده‌اند و همان‌گونه که از عنوان مضمون پیداست، طیف مختلفی به لحاظ امکان عملی شدن، اغراق یا اولویت را دربر می‌گیرند. هر کدام از مضامین سازمان‌دهنده شامل خرده‌مضامین و مصادیقی هستند (یعنی مضامین پایه) که در ادامه ماحصل

تصویر ۱: شبکه مضامین پایه مربوط به فضایل

نیکو تعریف می‌شوند که اجتناب از آن‌ها در محتوای موسیقی منعکس شده‌اند (تصویر ۲).

شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده رذایل در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین در مقابل خصلت‌های

تصویر ۲: شبکه مضامین پایه مربوط به رذایل

پیش‌شرط برای رسیدن به محبوب هستند که اکتساب آن‌ها عمدتاً همراه با محتوایی اخلاقی است (تصویر ۳).

شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده زمینه‌ها در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین اخلاقی نوعی

تصویر ۳: شبکه مضامین پایه مربوط به زمینه‌ها

قابل ردیابی است. در اینجا، از حدود اختیار و تقدیر نیز می‌توان سراغ گرفت (تصویر ۴).

شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده سطح و شدت در تصویر زیر آمده است. در میان این خرده‌مضامین توجه به دوگانه مهم جامعه‌شناسی، یعنی ساختار - عاملیت

تصویر ۴: شبکه مضامین پایه مربوط به سطح و شدت

قرمز اخلاقی است که رعایت آن‌ها از افراد انتظار می‌رود (تصویر ۵).

شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده الزامات در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین نشان‌دهنده خطوط

اهمیت خاطرخواهی دلی نه هوسی و لفظی * اهمیت دل ساده داشتن * پابندی به رابطه * رازداری علاقه میان طرفین
 * اهمیت قانع کردن در صورت دل‌خوری * اثبات علاقه و صداقت داشتن در آن * اهمیت با خبر بودن از وضع او *
 اثبات نبود اغیار در دلم * اهمیت یادآوری قول و قرارها * اهمیت نرنجاندن یکدیگر *
 لزوم مراقبت تو از من در رنج‌ها و سختی‌ها * سرد نشدن از تو * اهمیت توجه کردن تو به من *
 یکدل و همراه بودن ما * مقابله با بدخواهان تو * درک کردن غم و شادی تو و اهمیت دادن به آن

تصویر ۵: شبکه مضامین پایه مربوط به الزامات

می‌تواند نشان‌دهنده جنبه کاربردی اخلاق باشد. یکی از ثمرات پابندی به اخلاق، انتفاع از آن است (تصویر ۶).

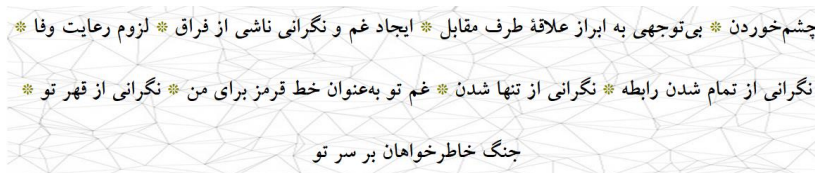
شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده تأثیرات و نتایج در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین بیشترین بخش محتوای موسیقی پاپ را به خود اختصاص داده است و

نبودن راهی جز کنار هم قرار گرفتن * توانایی تغییر دادن وضع * امکان حرف‌های پنهانی زدن *
 دعوت کردن به خلوت * رد کردن دیگران و پذیرفتن من * وابسته کردن * تشریک اندوه *
 هماهنگ شدن و ست کردن * خواستن حتی تا مرز دردسر شدن * رسیدن به اوج در کنار تو * تفاهم داشتن *
 تنها نگذاشتن طرف مقابل * آرامش گرفتن * عشق اول و آخر بودن * مرهم بودن * سازگاری در هر شرایطی *
 بهشت بودن دنیا در کنار تو * دالماً به فکر طرف بودن * لذت بردن از حرف زدن با تو *
 حرف شنوی از نظر و تصمیم تو * رو راست بودن و تعارف نداشتن با یار * احساس خوشبختی *
 ایجاد حسرت برای دیگران * وجود صمیمیت * حمایتگری و تکمیل‌کنندگی * دل‌تنگ یار شدن *
 گردن گرفتن گناه طرف * خوب به چشم آمدن بدی‌های یار * تو به‌عنوان فرشته نجاتم * لذت بردن از لیج و لیج‌بازی *
 قدرشناس بودن من بابت داشتنت * قدردانی از خدا * جان بخشیدن به احساس من * خاص و ناب بودن تو در دنیا *
 علاقه شدید بالاتر از لیلی و مجنون * عشق به تو به‌عنوان معیار قانون من * ترتیب دادن آرزوهایم با تو *
 احساس امنیت در کنار تو * نشاط و روشنی بخشیدن به زندگی من توسط تو * لذت گذراندن وقت در کنارت *
 تشویق از رفتن تو و بد عاقبت شدن من * رسیدن به عرش با تو * عادت کردن به عشق تو * اعتماد زیاد من به تو *
 علنی و عمومی بودن علاقه من به تو * کنار زدن همه چیز برای ماندن در کنارت * توان ما برای رویارویی با بقیه *
 تفاوت اخلاق و رفتار ما با تو نسبت به دیگران * تو به‌عنوان دلیل خنده و شادی من *
 عدلخواهی از کم و کاستی در رفتار و گفتار * نبود ترس از آینده در کنار تو * اقرار دیگران به علاقه خاص میان ما *
 صفای زندگی فقط در کنار تو * تبدیل شدنم به آدمی جدید پس از آشنایی با تو * حسادتم به تو *
 آمادگی من برای امتحان و راسنی‌آزمایی توسط تو * افتخار کردن و خوشحال بودن از همراهی با من *
 درک متفاوت از زندگی در کنار تو * روحیه گرفتن از تو برای گذراندن روز * دلهره من از زیبایی و حضورت *
 پیدا شدن و ارزش داشتن دنیا فقط در کنار تو * گره‌گشا بودن عشق ما * سامان یافتنم در گرو توجه تو *

تصویر ۶: شبکه مضامین پایه مربوط به تأثیرات و نتایج

سطح آسیبی و در وجه نسبی قرار دارند و بخشی از آنها اجتناب‌ناپذیر تلقی می‌شوند (تصویر ۷).

شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده تهدیدات و مخاطرات در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین در

تصویر ۷: شبکه مضامین پایه مربوط به تهدیدات و مخاطرات

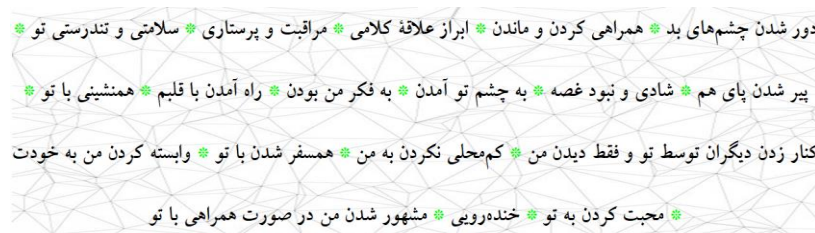
می‌شوند. در اینجا، رد پای سرنوشت خداوندی مشخص است (تصویر ۸).

بکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده انتظارات در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین به مثابه کمربند محافظ برای روابط هستند که بیان نوعی از توقعات را شامل

تصویر ۸: شبکه مضامین پایه مربوط به انتظارات

شبکه مضامین پایه مرتبط با مضمون سازمان‌دهنده آرزوها و آرمان‌ها در تصویر زیر آمده است. این خرده‌مضامین عمدتاً تمنیات و التذاذهای غیر عمیق را دربر می‌گیرند (تصویر ۹).

تصویر ۹: شبکه مضامین پایه مربوط به آرزوها و آرمان‌ها

بحث

در موسیقی پاپ به اقتضای سبک، جنبه آوایی، جنبه رتوریک، مخاطب و همه‌گیری توزیع و بازنشر آن، عمدتاً مضامین توضیح‌دهنده «اخلاق» در بستر «رابطه عاشقانه» تعریف می‌شوند (یعنی مضمون فراگیر). این ویژگی سبب نوعی ایجاد تعین در معنا و مصادیق اخلاق نزد مردم است که بخشی از محتوای آن توسط خود آن‌ها بر ساخت شده است. اقتضای روابط عاشقانه اثبات صداقت، به دست‌آوردن دل، حذف رقیبان، خوشگذرانی‌های دو نفره و قول و قرارهایی است که احتمال ثبات آن کم و ذیل روابط زودگذر تعریف می‌شوند. اینکه بخش عمده موسیقی پاپ به این موارد اختصاص دارد، نشان‌دهنده مقبولیت و جافتادن روابط عاشقانه میان هواداران آن است.

ایماژهای اخلاقی (با کمک ضرب‌آهنگ‌ها و افکت‌ها) عمدتاً در پیش‌زمینه‌هایی (Background) با توصیفات ساده و دلبرانه بیان می‌شوند؛ تعبیری همچون پرسه‌زدن در خیابان، قدم‌زدن زیر باران، سفر به کنار دریا، رفتن به کلبه جنگلی، حضور در کافه و نظایر آن. موسیقی پاپ به «جامعه‌پذیری مضاعفی» منجر می‌شود که بر طبق آن، اعضا تصوراتی را بیرونی و بر ساخته می‌کنند و مجدداً همان تصورات را درونی می‌کنند. بنابراین مخاطره رواج تصورات اخلاقی عامیانه به شیوه‌ای افزون و مازاد پدیدار می‌شود. این همان «فرهنگ عامیانه تشدیدشده» است (۲۹)، البته باید توجه کرد که ممکن است عوام‌گرایی (پوپولیسم) با ستایش از فرهنگ عوام، حق متفاوت‌بودن را مطالبه می‌کند (۳۰).

در مجموع، سطح و لایه درونی سبک زندگی مشتمل بر سازه‌های جهان‌بینی است (۳۱). اخلاق در زیست‌فرهنگی موسیقی پاپ متضمن و همراه با بر ساخت‌هایی اجتماعی است. محاکات و تفوه اخلاق نزد یک جماعت ممکن است مشتمل بر مصادیقی خارج از معنای اخلاق در وجه اصیل آن باشد (بنا بر دلالت التزام). به عبارت دیگر، حُسن و قبح نه شرعی و نه عقلی (ذاتی)، بلکه ممکن است در ظرف فرهنگ و آگاهی جمعی ریشه داشته باشد. همچنین برخی ابعاد اخلاقی

برجسته‌تر و مشهودتر هستند. به عنوان مثال، مضامین عاطفی، حسی، سطحی و جسمی. همراهی مضامین اندک مربوط به زیست‌بوم اخلاقی جامعه ایرانی در کنار مضامین جهانی شکلی از «مخاطبان بدون مرز» (بی‌مکان) را در دنیا پدید می‌آورد. کنسرت به «مکان نمادی» برای اینان به شمار می‌رود.

ایدئال‌سازی‌های جسمی (یا بعضاً شهوانی و مضر) بر مبنای سبک زندگی غرب یکی از خصایص فرهنگ شهرت است (۳۲). به هر حال، هواداران کنسرت‌های پاپ عمدتاً محتوایی را دنبال می‌کنند که ترکیبی از اخلاق رئال‌فانتزی است. خیال‌پردازی و همزادپنداری با محتوای عاشقانه از سوی اعضا (بر اساس تحلیل روش‌شناسی مردم‌نگارانه) در حالت تموج و بسامد شکل می‌گیرد. همچنین نباید از نظر دور داشت که بخشی از پدیده هواخواهی نیازمند شخصی شبه‌کارزماتیک است (۳۳) که این ضرورت خواسته یا ناخواسته به خوانندگان موسیقی پاپ تفویض می‌شود. همچنین بر طبق پارادایم هنر هوارد بکر، توجه به ترانه‌سرایان، تنظیم‌کنندگان و سایر عوامل حائز اهمیت است. مجموعه و شبکه‌ای از عوامل سبب کمک به شکل‌گیری، بروز و ارضای احساسی و عاطفی هواداران (نسبت به محتوای شعر) می‌شوند.

نتیجه‌گیری

مشغولیت و درگیری فکری و عاطفی هواداران موسیقی پاپ به صورتی است که می‌توان موسیقی را بخشی انکارناپذیر از اجزای سبک زندگی دنیای سیال دانست. وابستگی افراد به موسیقی را می‌توان بر اساس توجه به «مضامین و محتوا» و «جنبه‌های آهنگین و ریتم» تفکیک کرد. برخی از هواداران صرف نظر از مضامین مندرج در متن اشعار، از ضرب‌آهنگ و چینش واژگان با نظم مشخصی در کنار یکدیگر به وجد و طرب درمی‌آیند. در هر صورت، مصرف فرهنگی موسیقی به معنای درونی‌کردن بخشی از مضامین آن است. در بازگشت به هدف و سؤال اصلی پژوهش و با عنایت به مبانی نظری مقاله، می‌توان گفت که بازنمایی اخلاق در موسیقی پاپ نشان

می‌دهد که مضامین در بستر روابط عاشقانه (به مثابه مضمون فراگیر) مشتمل بر ۹ مضمون سازمان‌دهنده شکل می‌گیرند. با توجه به مضامین، مخاطبان کنسرت‌ها عمدتاً جوانان هستند. آنچه در کنسرت‌ها توسط هواداران همخوانی می‌شود، نوعی ابراز و بیان راه و رسم و آداب شیفتگی است، در نتیجه تقلیل اخلاق به آداب و رسوم، مضامین از «پیچیدگی و انتزاع» به سمت «سادگی و انضمام» حرکت می‌کنند. زیست‌جهانی که مشترکاً توسط عواملی همچون مخاطب، خواننده، توزیع‌کننده و... ساخته می‌شود، سازه‌هایی منعطف و موقت دارد.

به یک معنا می‌توان قرابت مضامین اخلاقی در موسیقی پاپ را شبیه به بخشی از نگرش مکتب اپیکوری (در عصر هلنی) و اصالت لذت (بنتام، میل و هیوم) دانست، یعنی دوگانه «دوری از رنج و درد» و «حداکثرکردن خوشی و لذت» به عنوان دال مرکزی اخلاق برای مضمون فراگیر (روابط عاشقانه) عمل می‌کند. با اتخاذ نگرشی انتقادی، چنین به نظر می‌رسد که موسیقی پاپ به لحاظ محتوای مضامین، مصادره شده است (یعنی انحصار در افاده مضمون)، مثلاً محتوای خانوادگی، تربیتی یا ارزشی در اشعار چندان جایگاهی ندارند. موسیقی به عنوان یکی از اجزای سازنده فرهنگ عامه عرصه‌ای متعلق به مردم است، پس آنطور که خودشان بر طبق عقل عرفی می‌خواهند، آن را می‌سازند و بازتولید می‌کنند. یکی از چالش‌ها چگونگی ورود سیاستگذاران فرهنگی به این قلمرو است؛ قلمرویی که اساس آن نه در «پس صحنه»، بلکه در «جلوی صحنه» است (به تعبیر اروینگ گافمن). این عرصه میدانی خارج از عرصه رسمی و آداب پرتکلف آن تلقی می‌شود که قرار است اخلاق خاص خودش را در زیست‌جهان انحصاریش داشته باشد. موسیقی پاپ دریچه‌ای مناسب برای ورود و کندوکاو نگرش‌ها، هنجارها و دیدگاه مردم نسبت به اخلاق است و شاید رسانه‌ای برای آشنایی با آنچه در ساحت رسمی روابط اجتماعی پس زده می‌شود و قرار است در جایی دیگر پیگیری شود.

توصیه می‌شود محتوای ترانه‌ها تقویت و متنوع‌تر شود، به گونه‌ای که انحصار پاپ عاشقانه برداشته شود و پاپ خانوادگی، کودکان و نوجوانان و... با مضامین اخلاقی پایدارتر، بومی‌تر و

خلاقانه‌تر نیز مورد حمایت قرار گیرند. در این صورت، انحصار هواداران کنسرت نیز رفع خواهد شد و تنوع بیشتری پیدا خواهد کرد. همچنین اصلاح نگرش به «اقتصاد فرهنگ و هنر» ضرورت دارد. موسیقی پاپ به اصطلاح مشتری‌پسند است. «ذائقه‌سازی» مضامین مندرج در اشعار نه فقط به دلیل خواست هواداران (مخاطبان)، بلکه تابعی از مجموعه عواملی همچون ترانه‌سرا، خواننده، تنظیم‌گر، تهیه‌کننده، ناشر، حامی مالی، مسائل سرمایه و سودآوری، عرضه و تقاضا و کشش بازار و... است. مراقبت از عدم تبعیت منطق اخلاق از منطق بازار اهمیت دارد، البته نظارت بر ذائقه‌سازان نیازمند حزم و دقت است، به علاوه، تنظیم سند یا شاخص‌های موسیقی پاپ تراز متناسب با اهداف، آرمان‌ها و ارزش‌های جامعه شایسته توجه است.

مشارکت نویسندگان

ایمان عرفان‌منش تمامی مراحل پژوهش را به انجام رسانده و ضمن تأیید نسخه نهایی، مسئولیت پاسخگویی در قبال پژوهش را پذیرفته است.

تضاد منافع

نویسنده هیچ‌گونه تضاد منافع احتمالی را در رابطه با تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله اعلام نکرده است.

تقدیر و تشکر

ابراز نشده است.

تأمین مالی

نویسنده اظهار می‌نماید که هیچ‌گونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده است.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر جنبه‌های اخلاقی مطالعه کتابخانه‌ای شامل اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

References

1. Raveh Y. An introduction to the sociology of arts. Translated by Khodami AR. Tehran: Ney Publications; 2023. p.62-66, 183. [Persian]
2. Motahari M. Generalities of Islamic sciences (2): Theology, mysticism, practical wisdom. Qom: Sadra Publications; 2018. p.164-165, 176. [Persian]
3. Madadpour M. Getting to know the opinions of thinkers about art. Tehran: Surah Mehr Publications; 2003. [Persian]
4. Reid H. The meaning of art. Translated by Daryabandari N. Tehran: Elmi va Farhangi Publications; 2001. p.222. [Persian]
5. Gunon R. Dominion of quantity and signs of the end time. Translated by Kardan AM. Tehran: Academic Publishing Center; 2010. p.66. [Persian]
6. Ghasemi, Mirzaei SA. Youth and the formal and informal norms of pop music. *Social Science Letter*. 2006; 28(2): 98-122. [Persian]
7. Bayat H. The transition between meaning and meaninglessness (the place of poetry in popular music). *Research and Assessment*. 2008; 15(1): 33-49. [Persian]
8. Mirzaei H, et al. Investigating the sub-culture of Iranian youth in the content of pop music lyrics. *Sociology of Youth Studies*. 2011; 2(2): 141-158. [Persian]
9. Nurbakhsh Y, Moulai MM. The world-localization of popular music: Religious themes in Iranian-Persian rap. *Global Media Journal*. 2013; 7(1): 131-161. [Persian]
10. Azadefar MR. Assessing how the general taste and listening style of music in Iran changed within 2008-10 based on published albums and concerts. *Letter of Performing Arts and Music*. 2013; 5(2): 97-105. [Persian]
11. Karmi MT, Iqbali A. Representation of love in Iranian pop music. *Sociology of Art and Literature*. 2019; 12(2): 97-121. [Persian]
12. Garfinkel H. *Studies in Ethnomethodology*. New Jersey: Prentice-Hall; 1967.
13. Heritage J. *Garfinkel and Ethnomethodology*. Cambridge: Polity; 1984. p.4.
14. Cicourel AV. *Cognitive Sociology: Language and Meaning in Social Interaction*. Harmondsworth: Penguin; 1973. p.99.
15. Blakey N. *Social research strategies*. Translated by Aghabigpuri E. Tehran: Jameeshenasa; 2012. p.184, 186, 187. [Persian]
16. Smith F, Riley A. *Cultural theory*. Translated by Solasi M. Tehran: Elm Publications; 2014. p.123, 125-126. [Persian]
17. Ritzer J. *The foundations of contemporary sociological theory and its classical roots*. Translated by Mosamaparast SH. Tehran: Sales Publications; 2010. p.263. [Persian]
18. Jafari MT. *Philosophy of history and civilization*. Qom: Armaghan Toubi; 2021. p.86-98. [Persian]
19. Jafari MT. *The follower culture is the leading culture*. Qom: Armaghan Toubi; 2009. [Persian]
20. Hosseini SAA. *Normative theory of Islam based on the Holy Quran*. Tehran: Research Institute of Islamic Culture and Science; 2018. [Persian]
21. Movahdi MR. *An introduction to individual and social ethics*. Qom: Arbabe Andisheh; 2014. [Persian]
22. Collective Authorship. *Philosophy of ethics: Essays on normative ethics, applied ethics and metaethics*. Translated by Fath Ali M. Tehran: Maarif; 2008. [Persian]
23. Moore JA. *Basics of ethics*. Translated by Tavakoli GH, Askari A. Tehran: Sam Publications; 2016. [Persian]
24. Mesbah Yazdi MT, Sharifi AH. *Moral philosophy*. Tehran: International Publishing (Islamic Propaganda Organization); 2013. [Persian]
25. Gensler H. *A new introduction to the philosophy of ethics*. Translated by Bahraini H. Tehran: Asman-e Khayal Publications; 2014. [Persian]
26. Flick U. *An introduction to qualitative research*. Translated by Jalili E. Tehran: Ney Publications; 2012. p.24-25. [Persian]
27. Khanifar H, Muslimi N. *Basics and principles of qualitative research methods*. Tehran: Shahr-e Danesh Publications; 2018. Vol.1 p.52, 54-63. [Persian]
28. Boyatzis RE. *Transforming Qualitative Information: Thematic Analysis and Code Development*. California: Sage; 1998.
29. Erfanmanesh A. *New Social Cosmology in Social Networks from the Perspective of Civilizational Esotericism: Hermeneutic phenomenological study*. *Social and Cultural Strategy*. 2024; 13(1): 50. [Persian]

30. Hinick N. Sociology of art. Translated by Nik-Gohar AH. Tehran: Agah Publications; 2008. p.93. [Persian]
31. Erfanmanesh A, Bostan H. Challenges of the Worldview Origin Contained in the Analytic Model of Life Style in Pierre Bourdieu's Sociology versus Fitrat & Faithful Life. Social Theories of Muslim Thinkers. 2013; 5(2): 261-227. [Persian]
32. Kashmore A. The culture of fame. Translated by Shah Qasimi A. Tehran: Research Institute of Culture, Art and Communication; 2016. p.45, 328. [Persian]
33. Adorno T. Freudian theory and model of fascist propaganda. Translated by Farhadpur M. Arghanon. 2003; 22: 109-134. [Persian]